

Fi.remissvar@regeringskansliet.se

kopia:

fi.iea.eu@regeringskansliet.se

Remissyttrande

Diarienummer: Fi2025/01916

Stockholm 2026-01-21

Remissvar Svensk Sjöfart- Europeiska kommissionens förslag till en europeisk konkurrenskraftsfond inom ramen för nästa fleråriga budgetram 2028–2034

Föreningen Svensk Sjöfart är en branschorganisation för svensk sjöfartsnäring och representerar ett 60-tal rederier med verksamhet över hela världen. Den svenska sjöfarten är en del av det europeiska sjöfartsklustret som sammantaget kontrollerar drygt 40 procent av världshandelsflottan. Mer än 90 procent av Sveriges utrikeshandel går via sjöfarten och årligen reser över 30 miljoner passagerare med färjor till och från Sverige.

Svensk Sjöfart tackar för möjligheten att komma med synpunkter på det remitterade förslaget om den europeiska konkurrenskraftsfonden (EKF). Konkurrenskraftsfonden är en del av EU-kommissionens förslag till nästa långtidsbudget (MFF) som löper från 2028 till 2034. Förslaget innehåller bland annat:

- En europeisk konkurrenskraftsfond på 409 miljarder euro, vilket utgör cirka 20 % av hela MFF. Den omfattar verktyg som lån, bidrag, ägarkapital, investeringar, upphandling och garantier. Syftet är att förenkla programstrukturen i EU-budgeten för att genom en mer strategisk styrning stärka unionens position inom fyra strategiska sektorer: (i) ren omställning och utfasning av fossila bränslen inom industrin; (ii) digitalt ledarskap; (iii) hälsa, bioteknik, jordbruk och bioekonomi; (iv) motståndskraft och säkerhet, försvarsindustri och rymd.
- Ett ramprogram (för närvarande Horisont Europa) värt 175 miljarder euro (inkluderat i de 409 miljarderna) som förblir separat, är tänkt att ha en nära koppling till fonden.

EKF ska förenkla och förbättra tillgången till EU-finansiering genom att samla tolv EU-program under ett regelverk. Därtill ska bättre samordning och samstämmighet med andra EU-program säkerställas. Fokus är på den gröna och digitala omställningen samt civilt och militärt försvar, säkerhet och motståndskraft.

Svensk Sjöfarts synpunkter:

Som branschförening för sjöfarten kan det inte nog betonas den vikt sjöfarten spelar för Europas ekonomiska säkerhet, handel och kris- och krigsberedskap, dvs (iv) i EKF, men även sektorns roll kopplat till (i) omställning och utfasning av fossila bränslen. Sjöfarten i Europa är globalt

konkurrensutsatt och för att nå framgång i framtiden behöver Europa investera i utveckling för att ställa om sjöfarten till fossilfrihet.

Den europeiska sjöfartsindustrin är idag i frontlinjen när det kommer till innovation inom sjöfart och inte minst inom den gröna omställningen. Europeiska företag är ledare när det gäller tillverkning av bästa möjliga teknik för utrustning, såsom fartygsmotorer med låga koldioxidutsläpp. Europeiska varv är specialiserade i komplexa, tekniskt avancerade, komplexa fartyg, såsom offshoreinstallationer och servicefartyg, kryssningsfartyg och militärfartyg. Konkurrensen om att leda den gröna och digitala tekniska utvecklingen står mellan Europa och resterande världen.

För att lyckas med den gröna omställningen krävs stora investeringar. Det är viktigt att tillse att det sker harmonisering i de strategier som läggs fram och inte finns några glapp, såsom mellan EKF och EU:s Clean Industrial Deals ena pelare; sektorn för ren teknik, men även EU:s Sustainable Transport Investment Plan som står i centrum för framtidens konkurrenskraft och är en förutsättning för industriell omställning och fossilfrihet.

EKF-programmet är trots omfattningen relativt begränsat på omställningsfrågor, vilket är en viktig prioritering för sjöfarten, som behöver ställa om till netto-noll utsläpp till 2050.

Kommissionen har konstaterat att shipping är en av de svåraste sektorerna att befria från koldioxidutsläpp, senast med publiceringen i höstas av Sustainable Transport Investment Plan (STIP). Det är därför vår mening att EKF-verktyg bör kunna nyttjas av rederier med spetsteknik och innovation som arbetar för att ta fram grön teknik /gröna bränslen för att slå sig fram i den internationella konkurrensen.

I övrigt välkomnar Svensk Sjöfart att följande fokus på sjöfarten föreslås prioriteras i EKF. Se skäl och artiklar nedan:

I skäl 2: I den europeiska världshavspakten framhålls behovet av att stärka konkurrenskraften och påskynda den strategiska omställningen i alla sektorer av den blå ekonomin, med särskild inriktning på utfasning av fossila bränslen och ökad innovation.

Kommentar Svensk Sjöfart: För att bygga en stark union krävs ett betydande mått av förbindelser som i sin tur stärker konkurrenskraften. Detta är något som hamnar och fartyg bidrar med för att stödja länderna i såväl freds- som krigstid.

Artikel 33- Särskilda verksamheter till stöd för ren omställning och utfasning av fossila bränslen i Industrin nämns;

- l) Investeringar, innovation och modernisering inom sektorer av den hållbara blå ekonomin, såsom varvsindustri och sjöfart, offshoreenergi, oceanövervakningsteknik, blå teknik och bevarande av ekosystem.

Artikel 59- Positionsbestämning, navigering och tidsbestämning (PNT)

- i) En tjänst för skydd av människoliv för användare för vilka säkerhet är avgörande, inbegripet civil luftfart, sjöfart och andra transporttillämpningar (SoL).

Artikel 60- Jordobservation

2. Copernicus är ett operativt, oberoende, användardrivet och civilt jordobservationssystem under civil kontroll som bygger på befintlig nationell och europeisk kapacitet. Copernicus ska även stödja

utformningen, genomförandet och övervakningen av unionens och medlemsstaternas politik, särskilt på områdena miljö, klimatförändringar, hav, sjöfart.

Artikel 80- Särskilda verksamheter till stöd för politik gällande civil säkerhetsindustri

Stöd till politik gällande civil säkerhetsindustri ska särskilt omfatta följande tillämpningsområden:
Teknik, förmågor och lösningar för kontroll av varor och personer vid gränserna, skydd av gränser och logistiska nav, sjöfartsskydd och övervakning till sjöss samt tullsäkerhet.

Stockholm som ovan

För Föreningen Svensk Sjöfart

Camilla Åberg Linder, näringspolitisk expert